

Kwestionariusza Preferencji Zawodowych JOB-6¹

Instrukcja

Poniżej znajduje się 29 stwierdzeń opisujących różne rodzaje codziennych zachowań. Wiele z nich ma związek z pracą zawodową. Spróbuj ocenić siebie samego na pięciostopniowej skali, uwzględniając opisane poniżej sytuacje bądź zachowania. Przeczytaj uważnie poniższe stwierdzenia. Zaznacz dla każdego z nich jedną wartość na skali odpowiadając na pytanie, w jakim stopniu zgadzasz się z określonym stwierdzeniem. Posługuj się pięcioma poniższymi kategoriami odpowiedzi:

- 1 pkt. – nie
- 2 pkt. – raczej nie
- 3 pkt. – trudno powiedzieć
- 4 pkt. – raczej tak
- 5 pkt. – tak

1. Mam zdolności manualne (np. lubię majsterkować) __
2. Lubię na własny użytek analizować otaczającą rzeczywistość __
3. Myślę, że mógłbym wyrazić siebie za pomocą jakiejś twórczej działalności (np. malowanie, taniec, rzeźba itp.) __
4. W kontaktach z ludźmi jestem osobą, która potrafi przeprowadzić to, co zamierza __
5. Słynę z tego, że zawsze mam wzorowy porządek w dokumentach __
6. Wielokrotnie okazało się, że jestem dobry/a w wykonywaniu precyzyjnej roboty __
7. Dosyć często zastanawiam się nad jakimiś abstrakcyjnymi problemami __
8. Jestem człowiekiem, który potrafi udzielać wsparcia innym ludziom __
9. W sytuacji, gdy muszę się kimś zaopiekować, jestem w stanie wykazać wiele cierpliwości __
10. Mogę powiedzieć, że ludzie zwykle dosyć łatwo podporządkowują się mojej woli __
11. Łatwo mi przychodzi zrozumienie, jak działają różnego typu mechanizmy/maszyny __
12. Jestem osobą, która w razie potrzeby łatwo umie zaopiekować się innymi ludźmi __
13. Moi koledzy/koleżanki uważają, że mam zdolności artystyczne __
14. Łatwo potrafię przekazać innym ludziom, o co mi chodzi __

¹ Opracowano na podstawie: S. Retowski, *Test preferencji zawodowych*, WSPS, Sopot 2009.

15. Moją zaletą jest duża dokładność w wykonywaniu zleconych zadań ___
16. Mam dryg do używania różnego typu narzędzi ___
17. Na własny użytek często tworzę różnego typu teorie, które pomagają mi zrozumieć co się dzieje ___
18. Moi koledzy/koleżanki wiedzą, że lubię pomagać ludziom ___
19. W dyskusji zwykle staram się przekonać innych do mojego punktu widzenia ___
20. Należę do osób o uzdolnieniach technicznych ___
21. Jestem człowiekiem, który posiada artystyczną wyobraźnię ___
22. Pewnie byłbym dobry w uczeniu innych ludzi ___
23. Jestem dobry w pracach wymagających sprawności manualnej ___
24. Moi koledzy/koleżanki wiedzą, że jestem osobą bardzo dobrze zorganizowaną ___
25. Zwykle dążę do tego, aby dobrze zrozumieć otaczające mnie zjawiska ___
26. Czasami sobie myślę, że mógłbym się zająć działalnością artystyczną ___
27. Wiem, że jestem dobry w myśleniu twórczym ___
28. Wiem, że łatwo mi przychodzi kierowanie innymi ludźmi ___
29. Lubię wykonywać prace, w których dokładnie ustalone są moje zadania ___

Wyniki

1. Należy zsumować wszystkie punkty przypisane poszczególnym stwierdzeniom kwestionariusza (wyniki surowe) według następującego schematu:
 - skala **orientacji realistycznej** stwierdzenia nr: 1, 11, 16, 20, 23; **suma punktów:** ___
 - skala **orientacji badawczej** stwierdzenia nr: 2, 7, 17, 25; **suma punktów:** ___
 - skala **orientacji przedsiębiorczej** stwierdzenia nr: 4, 10, 14, 19, 28; **suma punktów:** ___
 - skala **orientacji społecznej** stwierdzenia nr: 8, 9, 12, 18, 22; **suma punktów:** ___
 - skala **orientacji artystycznej** stwierdzenia nr: 3, 13, 21, 26, 27; **suma punktów:** ___
 - skala **orientacji konwencjonalnej** stwierdzenia nr: 5, 6, 15, 24, 29; **suma punktów:** ___
2. Następnie w tabelach przeliczania wyników (tab. 1 i tab. 2) należy przyporządkować uzyskanym wynikom surowym właściwe wartości poszczególnych skal. Należy zwrócić uwagę, że dla skali orientacji artystycznej i społecznej odnotowano różne przeliczniki dla mężczyzn i kobiet. W pozostałych orientacjach zawodowych przeliczniki są takie same dla mężczyzn i kobiet.

Tabela 1. Przeliczenie wyników dla skali orientacji (typ) artystycznej i społecznej

Typ artystyczny				Typ społeczny			
mężczyźni		kobiety		mężczyźni		kobiety	
wyniki surowe	wartość skali	wyniki surowe	wartość skali	wyniki surowe	wartość skali	wyniki surowe	wartość skali
5	1	5-7	1	5-8	1	5-13	1
6	2	8	2	10-11	2	14	2
7-8	3	9-10	3	12-14	3	15-16	3
9-10	4	11-13	4	15-16	4	17-18	4
11-14	5	14-17	5	17-18	5	19	5
15-17	6	18-20	6	19-20	6	20-21	6
18-22	7	21-22	7	21	7	22	7
23-24	8	23	8	22	8	23	8
25	9-10	24	9	23	9	24	9
		25	10	24-25	10	25	10

Tabela 2. Przeliczenie wyników dla skali orientacji (typ) badawczej, przedsiębiorczej, realistycznej i konwencjonalnej

Typ badawczy		Typ przedsiębiorczy		Typ realistyczny		Typ konwencjonalny	
wynik surowy	wartość skali	wynik surowy	wartość skali	wynik surowy	wartość skali	wynik surowy	wartość skali
4-8	1	5-9	1	5-7	1	5-9	1
9-10	2	10-12	2	8	2	10	2
11	3	13	3	9-10	3	11-13	3
12-13	4	14-16	4	11-12	4	14-15	4
14-15	5	17	5	13-15	5	16	5
16	6	19-20	6	16-17	6	19-20	6
17-18	7	21	7	18-19	7	21	7
19	8	22	8	20	8	22	8
20	9-10	23-25	9-10	21-23	9	23	9
				24-25	10	24-25	10

3. Należy wpisać uzyskane wartości skali (tab. 1 i tab. 2) do tabeli 3.

Tabela 3. Wyniki (wartości skali) dla poszczególnych typów (orientacji)

Typ (orientacja) zawodowy	Wartość skali z tab. 1 lub tab. 2
Artystyczny	
Społeczny	
Badawczy	
Przedsiębiorczy	
Realistyczny	
Konwencjonalny	

4. Interpretacja wyników

Dominującą orientacją zawodową jest ta, w której uzyskano najwyższy wynik. Pojawienie się takich samych wyników w dwóch skalach u jednej osoby oznacza, że dominują u niej dwie orientacje zawodowe. Dodatkowych informacji dostarcza liczba punktów uzyskanych w poszczególnych skalach. Wyniki wartości skali oznaczają:

- 1 – 4 punkty – wynik niski,
- 5 – 6 punktów – wynik przeciętny,
- 7 – 10 punktów – wynik wysoki.

5. Opis typów osobowości zawodowej Hollanda

Typ realistyczny

Ta grupa ludzi zwykle preferuje manipulowanie maszynami i narzędziami, oraz pracę fizyczną. Uzyskuje dobre wyniki w pracy precyzyjnej nad konkretnymi obiektami. Jest uzdolniona manualnie. Takie zawody jak technik, mechanik, rolnik, inżynier mogą być często preferowane przez osoby o typie realistycznym. Osoby o osobowości realistycznej mogą mieć problemy w kontaktach z innymi ludźmi, co oznacza, że powinny raczej unikać zawodów, które wymagają częstych interakcji z ludźmi. Typowe zawody: elektryk, grawer, kierowca, mechanik, optyk,

pilot, tokarz, tapicer i inne zawody rzemieślnicze. Zawody związane z przetwórstwem surowców, leśnik, ogrodnik, rolnik.

Typ konwencjonalny

Ta grupa ludzi zwykle preferuje wykonywanie takiej pracy, gdzie chodzi głównie o stosowanie rutynowych zasad, dopasowanie się do istniejących, narzuconych standardów. Są to więc osoby dobrze zorganizowane, które bardzo dobrze sprawdzają się w dokładnym wykonywaniu jasno określonych zadań. Zawody biurowe (np. księgowość), praca polegająca na rutynowym nadzorze nad jakimiś procesami zachodzącymi w firmie mogą być często preferowane przez osoby o typie konwencjonalnym. Osoby o osobowości konwencjonalnej mogą mieć problemy we wszystkich zawodach, gdzie pracownik staje w obliczu niejasno zdefiniowanych zadań, gdzie pracownik musi sprawdzić się w nowych, szybko zmieniających się warunkach. Typowe zawody: archiwista, bileter, agent celny, agent ubezpieczeniowy, edytor, inkasent, kasjer, kosztorysant, księgowy, notariusz, radca prawny, recepcjonista, rzeczoznawca, statystyk, syndyk, stenograf, urzędnik biurowy, technik BHP, wizytator.

Typ przedsiębiorczy

W tej grupie ludzi preferowana jest zwykle działalność obejmująca innych ludzi. Osoby, u których dominuje typ przedsiębiorczy zwykle osiągają dobre wyniki w kierowaniu innymi ludźmi. Osoby tego typu potrafią dobrze przekonywać innych do własnych celów, są energiczne i pewne siebie. Takie zawody jak kierownik, menedżer, prawnik, przedstawiciel handlowy, które opierają się na kontaktach z ludźmi, bywają często preferowane przez osoby o typie przedsiębiorczym. Osoby o osobowości przedsiębiorczej mogą mieć problemy w sytuacjach, gdy wymagana jest pogłębiona samodzielna analiza intelektualna rzeczywistości. Typowe zawody: adwokat, agent ubezpieczeniowy akwizytor, dyplomata, doradca np. podatkowy księgarz, makler, menedżer, notariusz, prawnik, zaopatrzeniowiec.

Typ społeczny

Ta grupa ludzi zwykle preferuje wykonywanie pracy na rzecz innych ludzi. Doradzanie, uczenie innych to takie sposoby działania, w których ten typ osób może osiągać dobre wyniki. Są to więc osoby, które łatwo będą potrafiły udzielić wsparcia bądź pomóc innym ludziom. Zawody

związane ze wszelkiego typu pomocą społeczną, nauczaniem, świadczeniem usług na rzecz innych ludzi mogą być często preferowane przez osoby o typie społecznym. Osoby o osobowości społecznej mogą mieć problemy we wszystkich zawodach, gdzie pracownik powinien wykazać się zainteresowaniami technicznymi bądź wykonywać manualnie jakieś precyzyjne prace. Typowe zawody: fizykoterapeuta, bibliotekarz, hostessa, ksiądz, kelner, lekarz, logopeda, masażysta, nauczyciel, psycholog, pracownik socjalny, policjant, ratownik, pielęgniarka, stewardesa, trener.

Typ artystyczny

W tej grupie ludzie preferują zwykle wszelkie działania o charakterze twórczym. Oczywiście możliwości twórczego działania w kontekście zawodowym jest bardzo dużo, ale zwykle ten typ osób będzie osiągał dobre wyniki w działaniach wymagających wyrażania siebie w niekonwencjonalny sposób. Sposoby wyrażania siebie mogą być bardzo różne, gdyż działalność twórcza może opierać się na materiale ludzkim (np. reżyser), słownym (np. pisarz), bądź materialnym (np. grafik). Osoby o osobowości artystycznej mogą mieć problemy we wszystkich zawodach, gdzie pracownik jest zmuszony do rutynowego działania wedle narzuconych z góry reguł. Typowe zawody: aktor, architekt, dyrygent, dekorator wnętrz, fotograf, ilustrator, kompozytor, malarz, muzyk, pisarz, projektant mody, plastyk, reżyser, rzeźbiarz, tancerz, wizażysta.

Typ badawczy

Ta grupa ludzi zwykle preferuje działania, w których chodzi głównie o zrozumienie i wyjaśnienie różnych zjawisk z otaczającej rzeczywistości. Uzyskuje dobre wyniki w pracy zawodowej, gdzie chodzi o zbadanie (eksplorację) tego, co jeszcze nie zostało wystarczająco wyjaśnione. Wszystkie zawody związane z prowadzeniem badań naukowych mogą być preferowane przez osoby o typie badawczym. Osoby o osobowości badawczej mogą mieć natomiast problemy ze skutecznym wpływaniem na innych ludzi, powinny unikać zatem zawodów menedżerskich. Typowe zawody: antropolog, astronom, archeolog, biolog, chemik, filozof, geolog, geograf, fizyk, farmaceuta, matematyk, historyk, meteorolog, programista, politolog, statystyk, socjolog.